

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
на ВСУ "Черноризец Храбър"
към 31.12.2023 г.

БУЛСТАТ: 103010965

АКТИВ	Сума (хил.лв.)		ПАСИВ	Сума (хил.лв.)	
	текуща год.	предх. год.		текуща год.	предх. год.
Раздели, групи статии			Раздели, групи статии		
а	1	2	а	1	2
Б. Нетекущи (дълготрайни) активи			А. Собствен капитал		
I. Нематериални активи			IV. Резерви		
2. Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	596	712	4. Други резерви	34 107	31 976
Общо за група I:	596	712	Общо за група IV:	34 107	31 976
II. Дълготрайни материални активи			Общо за раздел А	34 107	31 976
3. Съоръжения и други	1 998	2 151	Б. Провизии и сходни задължения		
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	283	283	1. Провизии за пенсии и други подобни задължения	621	527
Общо за група II:	2 281	2 434	Общо за раздел Б	621	527
III. Дълготрайни финансови активи			В. Задължения		
6. Други засми	-	798	3. Получени аванси, в т.ч.:	169	158
Общо за група III:	-	798	до 1 година	169	158
IV. Отерочени данъци	-	12	4. Задължения към доставчици, в т.ч.:	144	64
Общо за раздел Б:	2 877	3 956	до 1 година	144	64
В. Текущи (краткотрайни) активи			6. Задължения към предприятия от група, в т.ч.:	37	76
I. Материални запаси			до 1 година	37	76
1. Суровини и материали	190	169	8. Други задължения, в т.ч.:	367	240
3. Продукция и стоки, в т.ч.:	110	129	до 1 година	367	240
- стоки	110	129	- към персонала, в т.ч.:	21	24
4. Предоставени аванси	1	1	до 1 година	21	24
Общо за група I:	301	299	- осигурителни задължения, в т.ч.:	177	147
II. Вземания			до 1 година	177	147
1. Вземания от клиенти и доставчици	4	9	- данъчни задължения, в т.ч.:	44	40
4. Други вземания	304	137	до 1 година	44	40
Общо за група II:	308	146	Общо за раздел В, в т.ч.:	717	538
IV. Парични средства, в т.ч.:			до 1 година	717	538
- в брой	20	6	Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:	741	1 116
- в безсрочни сметки (депозити)	32 645	29 694	- финансирания	741	1 116
Общо за група IV:	32 665	29 700			
Общо за раздел В:	33 274	30 145			
Г. Разходи за бъдещи периоди	35	56			
СУМА НА АКТИВА (А+Б+В+Г)	36 186	34 157	СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В+Г)	36 186	34 157

Дата: 08.04.2024 г.

Съставител:.....

/Румяна Константинова Жекова/

Ръководител:.....

/доц. д-р Кристиан Александров Неялков/

ЗАВЕРИЛ:
 Регистриран одитор №0598
 Костадинка Коева
 Управител: Надя Костова

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
на ВСУ "Черноризец Храбър"
за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

Приложение №2
 към СС9
 БУЛСТАТ: 103010965

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Сума (в хил.лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Сума (в хил.лв.)	
	текуща година	предх. година		текуща година	предх. година
а	1	2	а	1	2
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА			I. ПРИХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА		
Б. Административни разходи	12 319	11 348	Б. Приходи от регламентирана дейност		
Общо I:	12 319	11 348	1. Приходи от дарения под условие	1 384	1 364
II. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ			2. Приходи от дарения без условие	23	37
3. Разходи за лихви	-	1	4. Други приходи	10 674	9 866
4. Отрицателни разлики от операции с финансови активи и инструменти	41	-	Общо I:	12 081	11 267
5. Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	135	20	II. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ		
6. Други разходи по финансови операции	34	202	5. Приходи от лихви	2	1
Общо II:	210	223	7. Положителна разлика от операции с финансови активи и инструменти	2 591	-
			8. Положителни разлики от промяна на валутни курсове	12	171
			Общо II:	2 605	172
III. ЗАГУБА ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	26	-	III. ПЕЧАЛБА ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	-	38
IV. ОБЩО РАЗХОДИ	12 555	11 571	IV. ОБЩО ПРИХОДИ	14 686	11 477
V. РЕЗУЛТАТ	2 131	-	V. РЕЗУЛТАТ	-	94
Всичко (IV + V)	14 686	11 571	Всичко (IV + V)	14 686	11 571

Дата: 08.04.2024 г.

Съставител:.....

/Румяна Константинова Жекова/

Ръководител:.....

/доц.д-р Красимир Александров Недялков/

ЗАВЕРИЛ:
 Регистриран одитор №0598
 Костадинка Коева
 Управител: Надя Костова

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
на ВСУ "Черноризец Храбър"
за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

Приложение №2
 към СС1
 БУЛСТАТ: 103010965

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Сума (в хил.лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Сума (в хил.лв.)	
	текуща година	предх. година		текуща година	предх. година
а	1	2	а	1	2
А. Разходи			Б. Приходи		
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	158	109	1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	211	139
а) суровини и материали	53	13	б) стоки	33	27
б) външни услуги	105	96	в) услуги	178	112
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	16	14	4. Други приходи, в т.ч.:	6	49
а) разходи за възнаграждения	13	12	- приходи от финансираня	-	3
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	3	2	Общо приходи от оперативна дейност (1+2+3+4)	217	188
- осигуровки, свързани с пенсии	2	1	7. Други лихви и финансови приходи	19	1
5. Други разходи, в т.ч.:	40	26	Общо финансови приходи (5+6+7)	19	1
а) балансова стойност на продадени активи	18	14			
Общо разходи за оперативна дейност (1+2+3+4+5)	214	149			
6. Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи	-	1			
7. Разходи за лихви и други финансови разходи, в т.ч.:	34	-			
б) отрицателни разлики от операции с финансови активи	34	-			
Общо финансови разходи (6+7)	34	1			
8. Печалба от обичайна дейност	-	39			
Общо разходи (1+2+3+4+5+6+7)	248	150	8. Загуба от обичайна дейност	12	-
9. Счетоводна печалба (общо приходи-общо разходи)	-	39	Общо приходи (1+2+3+4+5+6+7)	236	189
10. Разходи за данъци от печалбата	14	1	9. Счетоводна загуба (общо приходи-общо разходи)	12	-
12. Печалба (9-10-11)	-	38	10. Загуба (9+ред 10 и 11 от раздел А)	26	-
ВСИЧКО (Общо разходи+10+11+12)	262	189	ВСИЧКО (Общо приходи+10)	262	189

Дата: 08.04.2024 г.

Съставител:.....

/Румяна Константинова Жекова/

Ръководител:.....

/доц.д-р Красимир Александров Недялков/

ЗАВЕРИЛ:
 Регистриран одитор №0598
 Костадинка Коева
 Управител: Надя Костова

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК
на ВСУ "Черноризец Храбър"
за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

БУЛСТАТ: 103010965

Наименование на потоците	Сума /хил. лв./	
	Текуща година	Предходна година
а	1	2
I. Наличност на парични средства в началото на периода	29 700	30 407
II. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		
A. Постъпления от нестопанска дейност		
1. Получени дарения под условие	913	1 478
2. Получени дарения без условие	12	25
6. Постъпления от банкови и валутни операции	13	22
7. Други постъпления	14 640	10 482
Всичко постъпления от нестопанска дейност	15 578	12 007
B. Плащания за нестопанска дейност		
2. Изплатени заплати	5 525	5 177
3. Изплатени осигуровки	1 748	1 615
4. Плащания по банкови и валутни операции	48	117
6. Други плащания	5 312	5 863
Всичко плащания за нестопанската дейност	12 633	12 772
B. Нетен паричен поток от нестопанска дейност	2 945	(765)
III. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		
A. Постъпления от стопанска дейност		
2. Постъпления от клиенти	228	201
4. Други постъпления	11	15
Всичко постъпления от стопанска дейност	239	216
B. Плащания за стопанската дейност		
2. Плащания към доставчици	173	109
3. Изплатени данъци	9	18
5. Други плащания	37	31
Всичко плащания за стопанската дейност	219	158
B. Нетен паричен поток от стопанската дейност	20	58
IV. Наличност на парични средства в края на периода	32 665	29 700
V. ИЗМЕНЕНИЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА ПРЕЗ ПЕРИОДА	2 965	(707)

Дата: 08.04.2024 г.

Съставител:.....
/Румяна Константинова Жекова/

Ръководител:.....
/доц.д-р Крашмир Александров Недялков/

ЗАВЕРИЛ:
Регистриран одитор №0588
Костадинка Коева
Управител: Надя Костова

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

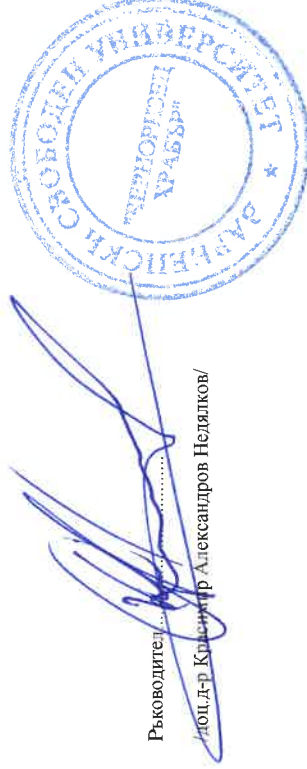
на ВСУ "Черноризец Храбър"
за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

(хил.лева)

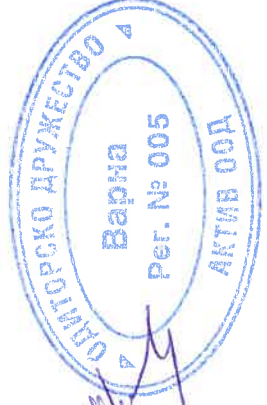
Показатели	Записан капитал	Премии от емисии	Резерв от последващи оценки	Резерви			Финансов резултат от минали години			Текуща печалба / загуба	Общо собствен капитал
				Законови	Резерв, свързан с изкупени собствени акции	Резерв съгласно учредителен акт	Други резерви	Неразпределена печалба	Непокрита загуба		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Салдо в началото на отчетния период							31 976				31 976
4. Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	-	-	-	-	-	-	31 976	-	-	-	31 976
6. Финансов резултат за текущия период							2 131				2 131
11. Салдо към края на отчетния период	-	-	-	-	-	-	34 107	-	-	-	34 107
13. Собствен капитал към края на отчетния период (11±12)	-	-	-	-	-	-	34 107	-	-	-	34 107

Дата: 08.04.2024 г.

Съставител:.....
/Румяна Константинова Жекова/

Ръководител:.....
/доц. д-р Кристина Александрова Недялкова/

ЗАВЕРИЛ:
Регистриран одитор №0598
Костадинка Коева
Управител: Надя Костова

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

ЕИК по БУЛСТАТ: 103010965

I. СТАТУТ И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

1. Правен статут

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” е създаден през 1991 година. С решение на 37-то Народно събрание от 21.07.1995 г. получава статут на висше училище (Държавен вестник, бр.68/1995 г.). Именуван е „Черноризец Храбър” с решение на 39-то Народно събрание от 26.03.2003 г. (Държавен вестник, бр.30/2003 г.). На 12.04.2001 г. ВСУ получава институционална акредитация на НАОА. На 13.06.2019 г. НАОА дава нова институционална акредитация на университета за срок от шест години. Като частно учебно заведение, университетът осъществява дейността си, спазвайки Конституцията на Република България и Закона за висшето образование.

Органи на управление на ВСУ са: Настоятелство, Президент на ВСУ, Академичен съвет, Ректор.

Правата и задълженията на Учредител на ВСУ „Черноризец Храбър” по смисъла на чл. 14 от Закона за висшето образование се осъществяват от „Академичен парк 2020“ АД - собственик на ВСУ.

Представляващ университета е Президентът на ВСУ – доц.д-р Красимир Недялков.

Седалище и адрес на управление: гр. Варна, район „Приморски”, к.к. „Чайка”, ул. „Янко Славчев” № 84

Разкрити клонове: Филиал на ВСУ „Черноризец Храбър” в гр. Смолян, ул. „Перелик” № 2

2. Предмет на дейност

ВСУ „Черноризец Храбър” като висше училище, съгласно чл.6, ал.1 и ал.2 от Закона за висшето образование, е юридическо лице с предмет на дейност: подготовка на специалисти, способни да развият и прилагат научни знания в различни области на човешката дейност; повишаване квалификацията на специалисти; развитие на науката, културата и иновационната дейност.

Съгласно чл.6, ал.2 от ЗВО, висшето училище може да развива научно - производствена, художествено - творческа, спортна и здравна дейност в съответствие със спецификата си, както и стопанска дейност, свързана с основната дейност на висшето училище по ал.1 и реализацията на създаваните от него научноизследователски резултати и други обекти на интелектуална собственост.

На основание чл.96а, ал.1 от Закона за висшето образование, за основната си дейност ВСУ не подлежи на облагане с корпоративен данък по част втора от ЗКПО.

На основание чл.2, ал.1, т.1, във връзка чл. 1, т.2 и т.7 от ЗКПО, университетът е данъчно задължено лице за печалбата си от сделки по чл.1 от Търговския закон и отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество.

II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. Основни положения

Университетът води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти, утвърдени от Министерски съвет с ПМС № 394/30.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., и вътрешните нормативни актове.

Настоящият финансов отчет не е консолидиран. Съгласно изискванията на Националното счетоводно законодателство консолидираният финансов отчет ще бъде изготвен от компанията - майка „Академичен парк 2020” АД. Този индивидуален финансов отчет ще представлява неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Индивидуалният сметкоплан, като основна част на счетоводната политика, е съставен, като в него са включени счетоводни сметки за отделно отчитане на нестопанската и стопанската дейност, както и за отделно отчитане на приходите и разходите, свързани с тези дейности, съгласно изискването на т.3.2. от СС 9.

Разпределението на общоуниверситетските разходи, които не се отнасят само към определена дейност, се разпределят между нестопанската и стопанска дейност, съгласно чл.30 от ЗКПО. За 2023 г. частта, съответстваща на стопанска дейност е 1,58 %.

Счетоводният баланс на ВСУ „Черноризец Храбър” е съставен, съгласно приложение № 1 от СС 1, като са спазени изискванията на т.4.1. от СС 9.

Отчетите за приходите и разходите, касаещи стопанската и нестопанска дейност, са съставени в двустранна форма, съгласно приложение № 2 от СС 9 и приложение № 2 от СС 1, при спазване на изискванията на т.5.1. и т.8.2 от СС 9.

Отчетът за собствения капитал е съставен, съгласно приложение № 4 на СС 1, в съответствие с изискванията на т.7 от СС 9.

Отчетът за паричния поток е съставен, съгласно приложение № 4 на СС 9, и в съответствие с изискванията на СС 7.

Приложението към годишния финансов отчет е изготвено в съответствие със СС 1, съгласно т.8.1. от СС 9.

2. Отчетна валута

Финансовият отчет е изготвен и представен в български лева, закръглени до хиляда и в съответствие с принципа на историческата цена.

3. База за оценяване

Базата за оценяване на дълготрайни материални и нематериални активи, използвана при изготвянето на финансовия отчет е цена на придобиване.

Базата за оценяване на стоково-материалните запаси е по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност. Нетна реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените необходими разходи за завършване на производствения цикъл и тези, необходими за осъществяване на продажбата.

4. Счетоводни принципи

Настоящите финансови отчети са изготвени при спазване на основните счетоводни принципи, регламентирани в чл.26 от ЗС:

- действащо предприятие;
- последователност на представянето и сравнителна информация;
- предпазливост;
- начисляване;
- независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс;

- същественост;
- компенсиране;
- предимство на съдържанието пред формата;
- оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

5. Операции с чужда валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат в лева по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат в лева по заключителния курс на БНБ. Курсовите разлики, произтичащи от тези операции се отчитат във финансовия резултат за периода.

Валутният курс, използван към 31.12.2023 г. за преизчисляване в отчетната валута на паричните позиции в чуждестранна валута е, както следва:

EUR – 1,95583 BGN /1 EUR

USD – 1,76998 BGN /1 USD

III. ПРИЛАГАНА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

Нетекущи (дълготрайни) активи

1. Нематериални активи

1.1. Като дълготрайни нематериални активи във ВСУ се признават придобитите и контролирани от университета установими нефинансови ресурси, които нямат физическа субстанция, са със съществено значение при употребата им и от използването им се очакват икономически изгоди.

Активи, на които цената на придобиване е еквивалентна или надвишава 700,00 лева се капитализират.

1.2. Разходите за дейности по развитие, резултатите от които се използват за производство и реализация на нови или подобрене на съществуващите продукти или процеси, се капитализират, когато са налице обективни доказателства, че продуктът или процесът е технически и икономически реализируем за целите на производството и университетът разполага с достатъчно ресурси, за да финализира развитието.

Капитализираните разходи включват направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи. Останалите разходи за развитие се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Капитализираните разходи за развитие се отчитат по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

1.3. Първоначално всеки дълготраен нематериален актив се оценява, както следва:

а) При доставка от външен доставчик – по цена на придобиване, покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи.

Когато придобиването е свързано с разсрочено плащане на твърда база, разликата между сегашната стойност на всички плащания и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсрочено плащане.

Когато придобиването е свързано с разсрочено плащане на променяща се база, първоначалната оценка се определя приблизително съобразно зависимостта на заложената промяна на базата.

б) Първоначалната оценка на създаден в университета нематериален актив се определя по начин, идентичен на възприетия за определяне на себестойността на произведената продукция във ВСУ и представлява сборът от разходите, извършени до момента, в който нематериалният актив за пръв път е постигнал критериите за признаване.

в) Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на безвъзмездна сделка, се определя по справедливата му стойност.

г) По справедливата стойност на получения актив – при замяна или частична замяна срещу несходен недълготраен материален актив или други активи.

1.4. Последващите разходи по дълготрайните нематериални активи се капитализират, когато чрез тяхното реализиране се увеличава бъдещата икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив.

Всички други последвали разходи, в т.ч. и за поддържане на първоначално установената стандартна ефективност се признават за разход в периода, през който са направени.

Разходите за усъвършенстване, т.е. тези, които водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив се отразяват като увеличение на отчетната му стойност (или като отделен нематериален актив).

1.5. Временното извеждане от употреба на дълготрайните нематериални активи (консервиране) се прилага по отношение на активи, които не се ползват в дейността на предприятието за период, не по-кратък от 12 (дванадесет) месеца.

За периода на консервация на активите не се начислява амортизация.

Към консервация на дълготрайни нематериални активи се пристъпва на база икономическа обосновка и вземане на решение за консервацията, план с конкретни процедури за осъществяване на консервацията, изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба, както и прогноза за осъществяването на тези изисквания.

2. Дълготрайни материални активи

2.1. Като дълготрайни материални активи в във ВСУ се третираат и признават придобитите и притежавани от университета установими нефинансови ресурси, които се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период, имат натурално-веществена форма и се използват за производството и/или доставката/ продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели.

Активи, на които цената на придобиване е еквивалентна или надвишава 700,00 лева се капитализират.

2.2. Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която се определя, както следва:

а) По цената на придобиване - покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи. Когато придобиването е свързано с разсрочено плащане, разликата между сегашната стойност на всички плащания и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсрочено плащане.

б) Себестойност - когато са създадени в университета (направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи).

в) Справедлива стойност - когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка.

г) По справедливата стойност на получения актив – при замяна или частична замяна срещу несходен дълготраен материален актив или други активи.

д) По балансова стойност на отдадения актив – при замяна на подобен актив, който има сходна употреба в същата сфера на стопанската дейност и сходна справедлива стойност.

2.3. Последващите разходи по дълготрайните материални активи се капитализират, когато чрез тяхното реализиране се увеличава бъдещата икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив.

Всички други последвали разходи се признават за разход в периода, през който са направени.

2.4. След първоначалното признаване като актив всеки дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

2.5. Временното извеждане от употреба на дълготрайните материални активи (консервиране) се прилага по отношение на активи, които не се ползват в дейността на предприятието за период, не по-кратък от 12 (дванадесет) месеца.

За периода на консервация на активите не се начислява амортизация.

Към консервация на дълготрайни материални активи се пристъпва на база икономическа обосновка и вземане на решение за консервацията, план с конкретни процедури за осъществяване на консервацията, изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба, както и прогноза за осъществяването на тези изисквания.

3. Методи за амортизация на амортизируемите дълготрайни материални и нематериални дълготрайни активи

При счетоводното начисляване на амортизацията на ДМА и НДА е прилаган линейният метод за амортизация за всички групи амортизируеми активи.

Земята, произведенията на изкуството, книгите в библиотечния фонд и временно изведените от употреба активи не се амортизират.

Амортизацията на дълготрайните активи се начислява от месеца, следващ месеца на въвеждането им в експлоатация.

През отчетния период избраният метод не е променян.

Амортизационните норми са определени в процент, като съотношение на амортизационната сума, приета за сто, и полезния срок за ползване на актива в брой години по категории, както следва:

- Сгради и съоръжения – 25 години
- Машини, производствено оборудване и апаратура – 3,3 – 6,7 години
- Транспортни средства и автомобили – 4 – 10 години
- Компютърна техника и програмни продукти – 2 години
- Обзавеждане и стопански инвентар – 6,7 години
- Други нематериални дълготрайни активи – 3 години

4. Инвестиции

4.1. Дъщерни са предприятията, контролирани от ВСУ. Контрол съществува, когато университетът притежава властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативна политика на друго предприятие с оглед извличането на изгоди от дейността му.

В индивидуалните финансови отчети на ВСУ инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойността съгласно СС 28 „Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия”. Инвестицията се отчита по себестойност (цена на придобиване). Отчита се приход от инвестицията единствено до степента, в която се получават суми при разпределение на натрупаните печалби на предприятието (дивиденди), в което е инвестирано, възникнали след датата на придобиване на инвестицията. Разпределенията, надвишаващи тези печалби, представляват възстановяване на инвестицията и се отчитат като намаление на себестойността ѝ.

4.2. Асоциирани са предприятията, върху които ВСУ оказва значително влияние, но не и контрол върху финансовата им и оперативна политика.

В индивидуалните финансови отчети на университета инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойността съгласно СС 28 „Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия”. Отчита се приход от инвестицията единствено до степента, в която се получават суми при разпределение на натрупаните печалби на предприятието (дивиденди), в което е инвестирано, възникнали след датата на придобиване на инвестицията. Разпределенията, надвишаващи тези печалби, представляват възстановяване на инвестицията и се отчитат като намаление на себестойността ѝ.

4.3. Други инвестиции

Договорните взаимоотношения с други предприятия, по силата на които ВСУ се е ангажирали със стопанска дейност, подлежаща на съвместен контрол, се третират и отчитат като инвестиции в смесени предприятия.

5. Свързани лица

ВСУ „Черноризец Храбър“ има отношение на свързано лице с всяко физическо лице или близък член на това лице, което:

- упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие;
- упражнява значително влияние върху отчитащото се предприятие; или
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие

И/или предприятие/я, за които:

- Предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група;
- Едно предприятие е асоциирано или съвместно предприятие на другото предприятие (или асоциирано, или съвместно предприятие на член от група, на която другото предприятие е член).
- И двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице.
- Дадено предприятие е съвместно предприятие на трето предприятие и другото предприятие е асоциирано предприятие на третото предприятие.
- Предприятието представлява план за доходи след напускане на работа в полза на наетите лица на отчитащото се предприятие или на предприятие, свързано с отчитащото се предприятие. Ако отчитащото се предприятие само по себе си представлява такъв план, финансиращите работодатели също са свързани с отчитащото се предприятие.
- Предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, свързано с отчитащото се предприятие
- Лице, свързано с отчитащото се предприятие, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка)

Лица, които не са свързани - не се третират като свързани лица:

- Две предприятия, само защото имат един и същ директор или друг член на ключов ръководен персонал или защото член на ключов ръководен персонал на едно предприятие упражнява значително влияние върху друго предприятие;
- Двама съвместни контролиращи съдружници, само защото упражняват съвместен контрол върху съвместното предприятие;

Предоставящи финансиране организации; професионални съюзи; предприятия за обществени услуги; държавни ведомства и агенции, които не контролират, контролират съвместно или вляят значително влияние върху отчитащото се предприятие в процеса на нормалните им взаимоотношения с предприятието (въпреки, че те могат да ограничат свободата на действие на предприятието или да участват в процеса на вземане на решения); отделен клиент, доставчик, притежател на франчайзни права, дистрибутор или генерален представител, с когото предприятието извършва значителен обем от стопанската си дейност, просто по силата на възникналата вследствие на това икономическа зависимост.

ВСУ „Черноризец Храбър” има отношение на свързано лице със следните предприятия и физически лица:

5.1. Предприятия:

- „Академичен парк 2020” АД - дружество-майка
- „Академичен парк 2020 Инвест” ЕАД - дъщерно предприятие на дружеството-майка (предприятие от група)
- „Ханс-Плейс-Инвест” ЕООД - дъщерно предприятие на „Академичен парк 2020 Инвест” ЕАД (предприятие от група)
- „Академичен парк 2020 Холидей” ЕАД - дъщерно предприятие на дружеството-майка (предприятие от група)
- „Зеленика” ДЗЗД - съвместно предприятие на дружеството-майка
- „Билдинг мастърс” ЕООД - съдружник в съвместно предприятие на дружеството-майка
- Сдружение „ТУР-2013” - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Единение” - чрез ключов управленски персонал
- „Гутоара” ООД - чрез ключов управленски персонал
- Адвокатско дружество „Янев, Томов и партньори” - чрез ключов управленски персонал
- Фондация „Родопски ценности Смолян” - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Инициативна международна асоциация по ръгби” - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Приятели на Европа” - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Регионална агенция за предприемачество и иновации Варна” - чрез ключов управленски персонал
- „Албатрос - 1” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Мега транс” АД - чрез ключов управленски персонал
- „Чайка пропърти мениджмънт сървис” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Профайер” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Мега транс инженеринг” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Морски свят 2011” ООД - чрез ключов управленски персонал
- „Каданс” ЕООД - чрез ключов управленски персонал
- „Студентско обслужване” ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал
- „Черноморски бряг” ДЗЗД - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Варненски некропол Г” - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение БАПЕ - чрез ключов управленски персонал
- Сдружение „Тракийски научен институт” – чрез ключов управленски персонал

5.2. Физически лица в състава на Настоятелството:

- проф.д.ик.н. Анна Манолова Недялкова - Председател на Настоятелството на ВСУ, Председател на Съвета на директорите на дружеството-майка
- доц.д-р Красимир Александров Недялков – Президент и член на Настоятелството на ВСУ, Изпълнителен член на Съвета на директорите на дружеството-майка
- Яни Димитров Янев - Вицепрезидент и член на Настоятелството на ВСУ, Зам. председател на Съвета на директорите на дружеството-майка
- проф.д-р Петър Георгиев Христов – Ректор и член на Настоятелството на ВСУ
- доц.д-р Елеонора Николова Танкова - Заместник ректор по институционално сътрудничество и развитие и член на Настоятелството на ВСУ

- проф.д-р Павел Георгиев Павлов – Директор на Институт за обучение на докторанти и член на Настоятелството на ВСУ
- проф.д.пс.н. Галя Тодорова Герчева - Член на Настоятелството на ВСУ
- проф.д-р Стефан Недялков Терзиев - Член на Настоятелството на ВСУ
- проф. Петър Илиев Ангелов – Член на Настоятелството на ВСУ
- Марин Михов Василев - Член на Настоятелството на ВСУ
- Никола Петров Николов - Член на Настоятелството на ВСУ

6. Финансови инструменти

Не са налице значими финансови рискове от гледна точка на финансовата стабилност на университета.

С оглед дейността на университета не са налице предпоставки за валутен риск, лихвен риск, кредитен риск, ликвиден риск и/или други финансови рискове, които да окажат влияние върху оперативната му дейност.

6.1. Възприета в университета политика относно финансовите инструменти:

Покупката на финансов инструмент се признава по метода дата на уреждане.

ВСУ признава финансовия инструмент (финансовия актив или финансовия пасив) в своя счетоводен баланс единствено, когато стане страна в договорните условия на инструмента.

6.2. Класификация:

6.2.1. Финансовите активи се класифицират в зависимост от целта на придобиване, както следва:

- Финансови активи, държани за търгуване – бързоликвидни активи, придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърски марж;

- Финансови активи, държани до настъпване на падеж – когато са с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, и по отношение на които намерението на предприятието е да ги запази до настъпване на падежа им;

- Кредити и вземания, възникнали първоначално във ВСУ - финансовите активи, създадени от университета, посредством директно предоставяне на пари, стоки или услуги.

- Обявени за продажба - всички активи, които не могат да бъдат отнесени към останалите групи на финансовите активи.

6.2.2. Финансовите пасиви се класифицират съобразно целта при поемането им, както следва:

- Финансови пасиви, държани за търгуване - финансови пасиви, поети от университета с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърските маржове.

- Финансови пасиви, държани до настъпване на падеж - финансови пасиви, които са с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, и по отношение на които намерението на университета е да ги запази до настъпване на падежа им;

- Финансови пасиви, възникнали първоначално във ВСУ - финансови пасиви, създадени от университета, посредством директно получаване на пари, стоки или услуги.

6.3. Първоначална оценка:

6.3.1. Финансовият актив се зачислява по цена на придобиване, която включва: справедливата стойност на даденото за него вложение и разходите по извършване на сделка с финансовия инструмент.

6.3.2. Финансовият пасив се зачислява по цена на придобиване, която включва: справедливата стойност на полученото за него вложение и разходите по извършване на сделка с финансовия инструмент.

6.4. Последваща оценка:

6.4.1. Финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, обявени за продажба - по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажбата или друг вид освобождавания на финансовите активи.

Кредити и вземания, възникнали първоначално в университета с фиксиран падеж и недържани за търгуване и инвестиции, държани до настъпване на падеж - по амортизируема стойност чрез използване на метода на ефективната лихва, която стойност се коригира с всякакви отчисления за обезценка и несъбираемост.

Заеми и вземания, предоставени от университета, които нямат фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

6.4.2. Финансови пасиви, държани за търгуване – по справедлива стойност.

Финансови пасиви, държани до настъпване на падеж и възникналите първоначално в университета – по амортизируема стойност.

6.5. Обезценка

Към датата на финансовия отчет финансовите инструменти се проверяват за обезценка.

Обезценката на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като финансови активи, държани за търгуване се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи.

Обезценката на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като финансови активи, обявени за продажба се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи.

Обезценката на финансовите активи, класифицирани като кредити и вземания, възникнали първоначално в предприятието и държани за търгуване, се отчита като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи.

Обезценката на финансовите активи, отчитани по амортизируема стойност се отчита като финансов разход.

6.6. Отписване на финансови инструменти.

ВСУ отписва изцяло или частично финансовите си инструменти (включително произтичащите от обезпечения) единствено, когато договорените права или задължения по тях бъдат погасени. Последното е налице при: реализиране на правата или уреждане на задълженията; отказ от правата или отменяне на задълженията; изтичане на срока за реализиране на правата или за уреждане на задълженията.

7. Стоково-материални запаси

Стоково - материалните запаси са под формата на:

- материали, придобити чрез покупка и предназначени за използване в учебния процес (канцеларски и рекламни материали, гориво за отопление);

- стоки, придобити чрез покупка и предназначени за продажба в помощните звена.

Стоките и материалите се оценяват по доставна стойност (историческа цена), представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и други разходи, направени във връзка с довеждането на СМЗ до настоящето им място и състояние.

В края на годината те се оценяват по по-ниската между цената на придобиване и нетната им реализируема стойност.

При отписване на СМЗ при тяхното потребление е прилаган метода на средно претеглената стойност, съгласно т.9.2. от СС 2. Методът не е променян през текущия период.

Съгласно приложимото счетоводно законодателство, ВСУ извършва инвентаризация на всички краткотрайни активи към 31 декември на всяка отчетна година.

8. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания в лева се отчитат по тяхната амортизируема стойност, намалена със загуби от обезценка.

9. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват налични парични наличности, разплащателни сметки в банки, краткосрочни банкови депозити с оригинален матуритет до 12 месеца.

Паричните средства във валута се оценяват по заключителния курс на БНБ към датата на годишния финансов отчет.

10. Обезценка на активи

Балансовата стойност на активите на ВСУ, с изключение на стоково-материалните запаси, активите, произтичащи от доходи на персонала, финансовите активи, включени в обхвата на СС 32 „Финансови инструменти”, и отсрочени данъчни активи, се преразглежда към всяка дата на изготвяне на баланса, с цел да се идентифицира наличието или не на признаци за обезценка.

В случай, че се установи наличие на признаци за обезценка се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на съответния актив.

Загуба от обезценка се признава винаги и единствено в случай, че балансовата (преносна) стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. В този случай балансовата стойност на актива се намалява чрез отразяването като текущ разход за дейността на загуба от обезценка до размера на неговата възстановима стойност.

При обезценка на дълготраен материален или нематериален актив, за който е създаден резерв от последваща оценка, загубата от обезценка се отразява в намаление на този резерв. Ако загубата от обезценка е по-голяма от създадения резерв, превишението се отразява като текущ разход за дейността.

Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка и само, когато загубата от обезценка през предходни периоди е била отчетена като текущ разход и до размера на този разход.

11. Данъци от печалбата

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в Отчета за приходите и разходите с изключение на този, отнасящ се до статии, които са признати директно в капитала, като в този случай той се представя в капитала.

Текущият данък са очакваните данъчни плащания върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на баланса и някои корекции на дължимия данък, отнасящи се за предходни години.

Отсроченият данък е начислен като се прилага балансовия метод и се отнася за временните разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на счетоводното им отчитане и балансовата им стойност за данъчни цели. Размерът на отсрочения данък е основан на очаквания начин на реализация на активите или уреждане на пасивите, като се прилагат данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на баланса или тези, които се очакват да бъдат в сила след нея.

Актив по отсрочени данъци се начислява само до размера, до който е възможно бъдеща облагаема печалба да бъде налична при условие, че неизползваните данъчни загуби и кредити могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи са намалени с размера на тези, за които бъдещата изгода не е повече вероятно да бъде реализирана. Непризнатите активи по отсрочени данъци и балансовата стойност на признатите активи по отсрочени данъци се преразглеждат към датата на всеки финансов отчет, за да се прецени отново степента на вероятност да има достатъчни бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се приспадне намаляемата временна разлика, данъчната загуба или данъчния кредит.

Пасив по отсрочени данъци се признава задължително за всички възникнали облагаеми временни разлики.

На основание чл.96а, ал.1 от Закона за висшето образование за основната си дейност ВСУ не подлежи на облагане с корпоративен данък по част втора от ЗКПО.

На основание чл.2, ал.1, т.1, във връзка чл. 1, т.2 и т.7 от ЗКПО, университетът е данъчно задължено лице за печалбата си от сделки по чл.1 от Търговския закон и отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество.

Полученият резултат от нестопанската и стопанската дейност се приключва при спазване на изискванията на т.4.2. от СС 9, като се отнася в статия „Други резерви” на Баланса.

12. Провизии, условни задължения и условни активи

Провизия се признава в баланса и като текущ разход, когато ВСУ има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, и има вероятност за покриването ѝ да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално съществуващо задължение на университета към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност.

За признаването ѝ се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса, при отчитането на която се вземат под внимание рисковите и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

Когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, сумата на провизиите се дисконтира като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Към всяка дата на баланса сумите на признатите провизии се преразглеждат и коригират - актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Съдебни спорове

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, ВСУ признава провизия.

Провизията се базира на най-добрата оценка, дадена от юридическите съветници на университета. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението, се оповестява като потенциално задължение.

Като условни активи се третираат възможните активи, възникнали в резултат на минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на предприятието.

Условните активи не се признават във финансовите отчети. Условен актив се оповестява, когато постъпването на поток икономически ползи е вероятно. Когато обаче реализацията на прихода е практически сигурна, тогава свързаният с нея актив не е условен актив и подлежи на признаване.

Като условни задължения се третират:

- Възможните задължения, произтичащи от минали събития, резултатът от които ще бъде потвърден единствено с настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на предприятието.

- Настоящи задължения, произтичащи от минали събития, които не са признати във финансовия отчет или защото не е налице вероятност погасяването им да доведе до изтичане на икономически ползи, или защото сумата на задължението не може да бъде остойностена достатъчно надеждно.

Условните задължения не се признават във финансовите отчети.

Условното задължение се оповестява, освен ако вероятната необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението е отдалечена във времето.

Условните задължения се оценяват продължително, за да се определи дали се е появила вероятна необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи.

Ако се е появила такава вероятна необходимост за статия, която преди е била третирана като условно задължение, провизията се признава във финансовите отчети за периода, през който е настъпила промяната.

13. Доходи на персонала

В университета се реализират и начисляват суми за доходи на персонала по видове, както следва:

13.1. Краткосрочни доходи на персонала - онези доходи на персонала, които стават напълно изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях.

ВСУ признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

13.2. Доходи при напускане - доходи при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение преди нормалния срок за пенсиониране.

14. Правителствени дарения и финансиране

Правителствените дарения, както и получените в университета дарения от трети лица, се отчитат като финансиране, когато има значителна сигурност, че ВСУ ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато.

Правителствени дарения или дарения от трети лица, свързани с придобиване на амортизируеми активи, се признават като приход от финансиране, пропорционално на начислената за периода амортизацията на активите, придобити с полученото финансиране.

Правителствени дарения или дарения от трети лица, свързани с неамортизируеми активи, се признават като приход от финансиране на определена от предприятието база, свързана с условията на дарението.

Правителствени дарения или дарения от трети лица, свързани с обезщетяване на университета за текущо възникнали разходи, се признават като приход на систематична база в същия период, в който са възникнали разходите.

Правителствени дарения, получени от университета за минали разходи или загуби, се признават като приход през периода, през който те реално са получени, съгласно т.3.4 от СС 20.

Даренията, необвързани с условия, са отчетени като текущи приходи.

15. Лизингови договори

15.1. Активи по финансовообвързани договори

Наемните договори за придобиване на дълготрайни материални активи, при които университетът поема в значителна степен всички рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива, се определят като финансови лизингови договори. Финансовите лизингови договори се отчитат, като съответния актив се заприхождава като актив по справедлива стойност или стойността на минималните лизинговия плащания, когато същата е по-ниска. Определената в лизинговия договор обща сума на плащанията се отчита като задължение. Разликата между справедливата стойност или минималните лизингови плащания и определената в договора обща сума на наемните плащания, се отчита като финансов разход за бъдещи периоди. Като текущ финансов разход за периода се признава част от финансовия разход за бъдещи периоди, пропорционално на относителния дял на дължимите минимални лизингови плащания по договора за периода в общата сума на договорените наемни плащания.

Всички останали лизингови договори се класифицират като експлоатационен (оперативен) лизинг. Същите се отчитат текущо като приход от/разход за наеми.

15.2. Активи по експлоатационни лизингови договори

При експлоатационни лизингови договори, по които университетът е страна - наемател отчита:

а) плащанията по оперативен лизинг (с изключение на разходите за услуги, например за застраховка, поддръжка, охрана, почистване и др.) като разходи в отчета за приходите и разходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което потребителят използва изгодите от наетия актив, дори ако плащанията не се извършват на тази база;

б) разходи, свързани с допълнителни плащания – например за извършване на ремонти и подобрения, за застраховки и поддръжка на наетия актив и други подобни, включително разходите, свързани със съществуващ по-рано лизинг (например разходите по прекратяването, подобренията, преместването на наетото имущество и др.), включително разходите, които ефективно са възстановени чрез споразумението за стимули, се отчитат само от наемателя в съответствие с Общите положения и стандартите, приложими към тези разходи. Разходите за подобрения на наети активи се отчитат като дълготрайни активи.

Тези разходи се отчитат отделно от разходите за наем (лизинг);

в) извършените разходи, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисиони, такси и др.), се отчитат отделно от наема (лизинга) като разходи за текущия период;

г) наемателят признава общата сума от получените стимули като намаление на разходите за наем през целия срок на лизинга на линейна база, освен ако друга системна база не представя разпределението във времето на ползите за наемателя от използването на лизинговия актив.

При експлоатационните лизингови договори, по които университетът е страна - наемодател:

а) представя в своя счетоводен баланс активите, които са обект на експлоатационен лизинг;

б) когато активите – обект на експлоатационен лизинг, са амортизируеми активи, амортизации се начисляват в съответствие с амортизационната политика, приета от университета по отношение на подобни активи, а амортизацията се изчислява в съответствие със СС 4 – Отчитане на амортизацията;

в) разходите, включително тези за амортизации, извършени във връзка с генерирането на приходи от лизинг, се признават текущо в отчета за приходите и разходите;

г) извършените първоначално преки разходи от наемодателя във връзка с договарянето и уреждането на експлоатационния лизинг се отчитат като разходи за текущия период;

д) приходите от наем (лизинг) по договори за експлоатационния лизинг (с изключение на приходите от извършени услуги, като застраховки, поддръжка, ремонти, охрана, почистване, консумативни разходи и др.) се признават по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, включително когато постъпленията не се получават на тази база, освен ако друга системна база е по-представителна и отразява по-точно времевия модел, по който се извлича ползата от лизинговия актив.

Приходите от извършени услуги се признават в съответствие с изискванията на СС 18 – Приходи;

е) наемодателят признава общата сума на плащанията за стимули като намаление на прихода от наем (лизинг) за целия срок на лизинговия договор на линейна база, освен ако друга системна база е по-представителна и отразява по-точно времевия модел, по който се извлича ползата от лизинговия актив;

ж) университетът тества отдадения на експлоатационен лизинг актив за обезценка по правилата на СС 36 – Обезценка на активи;

з) към момента на сключването на договор за експлоатационен лизинг наемодателят, не признава печалба от продажба, тъй като договорът не е еквивалентен на продажба.

16. Търговски и други задължения

Търговските задължения, лихвените заеми и кредити се отчитат първоначално по цена на придобиване, намалена с присъщите разходи по транзакцията. След първоначалното признаване, лихвените заеми и кредити се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между номинал и размера на падеж се отчита в обема на разходите през периода на ползване на заема на база ефективния лихвен процент.

17. Приходи

Съгласно „Правилник за устройството и дейността на ВСУ „Черноризец Храбър“ основните източници на приходи са: такси за обучение на студенти, докторанти, специализанти, курсисти и други; постъпления от научноизследователска, художественотворческа, аналитична, консултантска, експертна и издателска дейност; приходи от стопански дейности, обслужващи основната.

Приходът от продажбата на продукцията, стоки и други активи се признава, когато значителна част от рисковете и ползите, присъщи на собствеността, се прехвърлят на купувача, налице е икономическа изгода, свързана със сделката по продажбата и направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат изчислени.

Приходи от извършени услуги се признават пропорционално на степента на завършеност на услугата към датата на баланса при условие, че резултатът от сделката може да се оцени надеждно.

Предплатените семестриални такси и такси за курсове, отнасящи се за следващата календарна година, се отчитат като получени аванси от клиенти.

Приходът, създаден от ползването на активи на ВСУ от други лица във вид на лихви и лицензионни такси се признава, когато сумата на приходите може да бъде надеждно изчислена и за университета има икономическа изгода, свързана със сделката.

Лихвите се признават текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива. Лихвеният приход включва разликата между отчетната стойност на дълговото вложение и сумата му на падежа. Ефективният доход се определя чрез лихвения процент, с който се дисконтира потокът от бъдещите парични постъпления, очаквани през срока на ползване на актива, до сумата на началната отчетна стойност на актива.

Лицензионните възнаграждения се признават според разпоредбите на съответното споразумение.

18. Отчитане на ефектите от промени във валутните курсове

Текуща оценка на валутните активи и пасиви се извършва към последен ден от всеки месец.

Към датата на изготвяне на годишния финансов отчет е извършена оценка на валутните активи и пасиви по заключителен курс на БНБ.

19. Промени в приблизителните счетоводни стойности

През отчетния период няма промени в приблизителните счетоводни стойности.

20. Фундаментални грешки

През отчетния период не са констатирани грешки, свързани с представяне на финансово – счетоводната информация за предходен период, които следва да се класифицират като фундаментални по смисъла на СС 8, тъй като оказват съществено влияние на информацията във финансовия отчет за този период.

При констатирани фундаментални грешки, за коригирането им се прилага препоръчителен подход, съгласно СС 8.

21. Промени в счетоводната политика

Промени във възприетата счетоводна политика се допускат, поради промени в закон, счетоводни стандарти, ако е преценено, че промяната ще доведе до по-подходящо представяне на събитията или сделките във финансовите отчети на университета.

В университета не се третира като промяна на счетоводната политика:

а) приемането на счетоводна политика за събития и сделки, които се различават по същество от случилите се преди това събития или сделки;

б) приемането на нова счетоводна политика за събития и сделки, които не са се случвали преди това или са били незначителни.

22. Други оповестявания

Очаква се военният конфликт „Русия-Украйна” и свързаните с него икономически санкции и други мерки, предприети от правителствата по света, да имат значителен ефект, както върху местните икономики на отделните страни, така и на глобалната икономика. Вероятно много от предприятията ще бъдат засегнати непряко или ще са изправени пред значителни несигурности по отношение на потенциалното му косвено въздействие, например от потенциални колебания в цените на стоките, цените на енергията, валутните курсове, недостиг на доставки, инфлация и др. На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, тъй като събитията се развиват на ежедневна база, както и че дългосрочното въздействие може също да повлияе на обемите на търговия, паричните потоци, рентабилността и др. Некоригиращите последващи събития не оказват влияние върху оценката на активите и пасивите към датата на баланса. Това се отнася, наред с други съображения, и до оценки, включително обезценка на активи, справедливи стойности и провизии.

Следователно, военният конфликт между Украйна и Русия и свързаните с него санкции към Русия, оценен като некоригиращо събитие за целите на годишните финансови отчети за 2023 г.:

- Не води до преизчисляване на приблизителни счетоводни оценки и справедливи стойности: не се изисква преразглеждане на допускания и параметри в модели за обезценка и оценка по справедлива стойност, тестове за възстановимост на вземания, кредити, дълготрайни активи, материални запаси, отсрочени данъчни активи и други подобни;
- Не води до промяна в класификация (напр. текущи/нетекущи, държани за продажба/търгуване) на активи и пасиви: всякакви съпътстващи промени в намеренията на ръководството на предприятията и договореностите след 31.12.2023 г. не водят до преразглеждане на класификациите на активи и пасиви към 31.12.2023 г.

23. Събития, възникнали след датата на Годишния финансов отчет

На 08.04.2024 г. годишният финансов отчет на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” за 2023 г. е официално одобрен от Президента - доц.д-р Красимир Неделков.

Всички събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет до датата на неговото одобряване за публикуване се класифицират в съответствие със СС 10 „Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет”, като:

- коригиращи събития - събития, които доказват условия, съществували на датата на годишния финансов отчет, и
- некоригиращи събития - събития, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет.

Между датата на Годишния финансов отчет и датата на изготвянето му излезе съдебно решение, класифицирано като коригиращо събитие.

ВСУ е ответник по гр.дело № 10310/2022 г. на Районен съд - Варна, 19 състав, по иск, предявен от „Стамина БГ” ЕООД във връзка със сключен договор от 02.08.2019 г.

Претендира се заплащане на сумата от 25 хил.лв. за СМР и обезщетение за забава в размер на 7 хил.лв.

С Решение № 2319/26.06.2023 г. ВРС отхвърля иска като неоснователен, поради некачествено изпълнение на извършените СМР и осъжда „Стамина БГ” ЕООД да заплати на ВСУ разноските по делото в размер на 2 хил.лв.

Ищецът обжалва решението пред Окръжен съд – Варна, IV състав ТО, въззивно гр.дело № 1803/2023 г. С Решение № 193/26.02.2024 г. ВОС отменя решението на Районен съд – Варна. Осъжда ВСУ да заплати на ищеца главницата от 6 хил.лв., обезщетение за забава 1 хил.лв. и съдебни разноси 1 хил.лв. Също така осъжда „Стамина БГ” ЕООД да заплати на ВСУ разноските по въззивното производство в размер на 2 хил.лв.

Сумите са отразени в настоящия Годишен финансов отчет.

III. БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Дълготрайни нематериални активи

Дълготрайните нематериални активи на ВСУ „Черноризец Храбър” включват:

- програмни продукти;
- подобрения на наети активи.

1.1. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<i>Програмни продукти и лицензии за ползването им</i>	<i>Подобрения на наети активи</i>	<i>Права на ползване</i>	<i>Концесии</i>	<i>Търговска репутация</i>	<i>Общо</i>
Отчетна стойност						
<i>Салдо към 01.01.2022 г.</i>	389	1 570	0	0	0	1 959
Новопридобити активи	174	580				754
Отписани активи						0
<i>Салдо към 31.12.2022 г.</i>	563	2 150	0	0	0	2 713
Последваща оценка						
Увеличение						0
Намаление						0
<i>Салдо към 31.12.2022 г.</i>	563	2 150	0	0	0	2 713
Амортизация						
<i>Салдо към 01.01.2022 г.</i>	389	1 570	0	0	0	1 959
Амортизация за периода	42					42
Отписани активи						0
<i>Салдо към 31.12.2022 г.</i>	431	1 570	0	0	0	2 001
Балансова стойност към						
<i>31.12.2022 г.</i>	132	580	0	0	0	712
Отчетна стойност						
<i>Салдо към 01.01.2023 г.</i>	563	2 150	0	0	0	2 713
Новопридобити активи	139	75				214
Отписани активи						0
<i>Салдо към 31.12.2023 г.</i>	702	2 225	0	0	0	2 927

Последваща оценка						
Увеличение						0
Намаление						0
<i>Салдо към 31.12.2023 г.</i>	702	2 225	0	0	0	2 927
Амортизация						
<i>Салдо към 01.01.2023 г.</i>	431	1 570	0	0	0	2 001
Амортизация за периода	124	206				330
Отписани активи						0
<i>Салдо към 31.12.2023 г.</i>	555	1 776	0	0	0	2 331
Балансова стойност към						
<i>31.12.2023 г.</i>	147	449	0	0	0	596

1.2. Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните нематериални активи:

Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните нематериални активи	Средна норма на полезен живот (год.)	
	2023 г.	2022 г.
Програмни продукти	2	2
Подобрения на наети активи	3	3

1.3. Отчетна стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи по групи:

Дълготрайни нематериални активи с нулева балансова стойност	Отчетна стойност (хил.лв.)	
	2023 г.	2022 г.
Програмни продукти	389	389
Подобрения на наети активи	1 570	1 570
Общо отчетна стойност:	1 959	1 959

Към 31.12.2023 г. няма временно извадени от употреба дълготрайни нематериални активи, както и такива, върху които ВСУ не притежава право на собственост.

През текущия и предходни периоди не са отчитани загуби от обезценка на дълготрайните нематериални активи.

В дейността си ВСУ „Черноризец Храбър” не използва дълготрайни нематериални активи, върху които не притежава право на собственост.

Не са предоставяни дълготрайни нематериални активи за обезпечаване на задължения на Университета към датата на финансовия отчет.

Към датата на финансовия отчет няма поети ангажимент(и) за придобиване на дълготрайни нематериални активи.

През настоящия отчетен период не е извършвана промяна в метода на амортизация на дълготрайните нематериални активи.

2. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи на ВСУ „Черноризец Храбър” включват:

- машини и производствено оборудване и апаратура;
- транспортни средства и автомобили;
- компютърна техника, обзавеждане и стопански инвентар;
- неамортизируеми активи – библиотечен фонд;
- разходи за придобиване на ДМА.

2.1. Балансовите стойности на дълготрайните материални активи на ВСУ „Черноризец Храбър” за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	Земи	Сгради	Машини	Транс- портни средства	Комп.тех- ника и стопански инвентар	Библио- течен фонд	Разходи за придобиване на ДМА	<i>Общо:</i>
Отчетна стойност								
<i>Салдо към 01.01.2022 г.</i>	0	0	343	656	1 931	1 787	289	5 006
Новопридобити активи					415	19	2	436
Отписани активи					56	2	8	66
<i>Салдо към 31.12.2022 г.</i>	0	0	343	656	2 290	1 804	283	5 376
Последваща оценка								
Увеличение								0
Намаление								0
<i>Салдо към 31.12.2022 г.</i>	0	0	343	656	2 290	1 804	283	5 376
Амортизация								
<i>Салдо към 01.01.2022 г.</i>	0	0	343	656	1 816	0	0	2 815
Амортизация за периода					183			183
Отписани активи					56			56
<i>Салдо към 31.12.2022 г.</i>	0	0	343	656	1 943	0	0	2 942
Балансова стойност към								
<i>31.12.2022 г.</i>	0	0	0	0	347	1 804	283	2 434
Отчетна стойност								
<i>Салдо към 01.01.2023 г.</i>	0	0	343	656	2 290	1 804	283	5 376
Новопридобити активи					66	16		82
Отписани активи					120	1		121
<i>Салдо към 31.12.2023 г.</i>	0	0	343	656	2 236	1 819	283	5 337
Последваща оценка								
Увеличение								0
Намаление								0
<i>Салдо към 31.12.2023 г.</i>	0	0	343	656	2 236	1 819	283	5 337
Амортизация								
<i>Салдо към 01.01.2023 г.</i>	0	0	343	656	1 943	0	0	2 942
Амортизация за периода					234			234
Отписани активи					120			120
<i>Салдо към 31.12.2023 г.</i>	0	0	343	656	2 057	0	0	3 056
Балансова стойност към								
<i>31.12.2023 г.</i>	0	0	0	0	179	1 819	283	2 281

2.2. Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи:

Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи	Средна норма на полезен живот (год.)	
	2023 г.	2022 г.
Сгради	25	25
Машини, производствено оборудване и апаратура	3,3 - 6,7	3,3 - 6,7
Транспортни средства и автомобили	4 - 10	4 - 10
Компютърна техника	2	2
Обзавеждане и стопански инвентар	6,7	6,7

2.3. Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи по групи:

Дълготрайни материални активи с нулева балансова стойност	Отчетна стойност (хил.лв.)	
	2023 г.	2022 г.
Машини, производствено оборудване и апаратура	343	343
Транспортни средства	656	656
Компютърна техника	618	690
Обзавеждане и стопански инвентар	1013	997
Общо отчетна стойност:	2 630	2 686

2.4. Временно извадени от употреба дълготрайни материални активи – балансова стойност:

През текущия и предходния период няма временно извадени от употреба дълготрайни материални активи.

2.5. Натрупани разходи за придобиване на дълготрайни материални активи:

Вид на актива	2023 г.		2022 г.	
	Сума на разхода (хил.лв.)	В т.ч. авансово платени (хил.лв.)	Сума на разхода (хил.лв.)	В т.ч. авансово платени (хил.лв.)
Сгради	283	-	283	-

2.6. Към датата на финансовия отчет университетът е поел ангажимент за придобиване на дълготрайни материални активи:

През текущия и предходния период няма поети ангажименти за придобиване на дълготрайни материални активи.

2.7. В дейността си ВСУ използва дълготрайни материални активи, върху които не притежава право на собственост.

Университетът е наемател по договори за експлоатационен лизинг на недвижими имоти във връзка с осъществяване на образователната дейност, оповестени в бележка т.13.- Лизинг.

През текущия и предходни периоди не са отчитани загуби от обезценка на дълготрайните материални активи.

Не са предоставяни дълготрайни материални активи за обезпечаване на задължения на Университета към датата на финансовия отчет.

През настоящия отчетен период не е извършвана промяна в метода на амортизация на дълготрайните материални активи.

3. Инвестиции

Към 31.12.2023 г. ВСУ „Черноризец Храбър“ не притежава инвестиции в асоциирани предприятия и други предприятия.

4. Свързани лица

4.1. Свързани лица, контролиращи ВСУ „Черноризец Храбър“

ВСУ „Черноризец Храбър“ е дъщерно предприятие за „Академичен парк 2020“ АД. Консолидиран финансов отчет на групата се съставя от „Академичен парк 2020“ АД, със седалище гр.Варна, к.к.,„Чайка“, сграда ВСУ, стая 411. Достъпът до консолидираните финансови отчети може да бъде осъществен чрез страницата на публичния регистър към Търговски регистър по ЕИК по БУЛСТАТ: 201823635.

4.2. Сделки през отчетния период, по които ВСУ „Черноризец Храбър“ е получател:

Наименование на свързаното лице	Вид на сделката	Задължения в началото на периода	Стойност (хил.лв.) без ДДС			Плащания (хил.лв.)	Задължение в края на периода (хил.лв.)	
			покупка на услуги	отчетна стойност на материални запаси	префактурирани разходи		От сделки през текущия период	С натрупване от предходни периоди
„Академичен парк 2020“ АД	по договори за вещно право и наем	76	604		312	943	37	
„Албатрос-1“ ООД	покупка на стоки			13				
"Мега транс" АД	покупка на стоки			6				
Общо:		76	604	19	312	943	37	

Във връзка с префактурирани разходи за ел.енергия от „Академичен парк 2020“ АД към ВСУ, са начислени компенсации по „Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия“ в размер на 12 хил.лв.

Задълженията са краткосрочни, платени през месец януари 2024 г.

Сделките със свързани лица са извършени без отклонение от пазарните цени.

4.3. Сделки през отчетния период, по които ВСУ „Черноризец Храбър“ е доставчик:

Наименование на свързаното лице	Вид на сделката	Вземания в началото на периода (хил.лв.)	Стойност (хил.лв.)	Постъпления (хил.лв.)	Вземания в края на периода (хил.лв.)	
					От сделки през текущия период	С натрупване от предходни периоди
„Академичен парк 2020“ АД	префактурирани разходи	-	1	1	-	-

4.4. Предоставени кредити:

През текущия и предходния период не са предоставяни кредити на членове на органите за управление и на административния персонал.

4.5. Предоставени аванси:

<i>Предоставени аванси</i>	<i>Сума (хил.лв.)</i>	
	<i>Членове на органите на управление</i>	<i>Аналитични специалисти и друг административен персонал</i>
Предоставени аванси в началото на периода	0	0
Възстановени суми	4	30
Предоставени през периода	7	142
Предоставени аванси в края на периода	0	0

4.6. Сделки между университета и членовете на органите на управление:

През текущия и предходния период не са осъществявани сделки с членовете на органите на управление.

4.7. Сделки между университета и административния персонал:

През текущия и предходния период не са осъществявани сделки с административен персонал.

5. Стоково-материални запаси

5.1. Дейността на ВСУ налага да се поддържат определени наличности от стоково-материални запаси. Към датата на финансовия отчет техният състав включва:

5.1.1. Суровини и материали

<i>Вид на СМЗ</i>	<i>Отчетна стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>31.12.2023 г.</i>	<i>31.12.2022 г.</i>
Канцеларски материали и консумативи	15	10
Гориво за отопление	148	130
Рекламни материали	27	29
Общо материали:	190	169

5.1.2. Стоки

<i>Вид на СМЗ</i>	<i>Отчетна стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>31.12.2023 г.</i>	<i>31.12.2022 г.</i>
Стоки в книжарница	110	129
Общо стоки:	110	129

5.2. Отчетната стойност на стоково-материалните запаси, представени по нетна реализируема стойност към датата на годишния финансов отчет е 300 хил.лв.

Не е отчитано намаление на отчетната стойност на стоково-материалните запаси до нетната реализируема стойност.

5.3. Балансовата стойност на СМЗ не се различава от пазарната им стойност.

5.4. Не са предоставяни стоково-материални запаси в залог за обезпечаване на пасиви на ВСУ към датата на финансовия отчет.

6. Търговски и други вземания

Вземания	2023 г.			2022 г.		
	Сума на вземането (хил.лв.):	Степен на ликвидност		Сума на вземането (хил.лв.):	Степен на ликвидност	
		до 12 месеца	над 12 месеца		до 12 месеца	над 12 месеца
I. Предоставени заеми, в т.ч.	-	-	-	3 755	823	2 932
1. Други предоставени заеми	-	-	-	3 755	823	2 932
в т.ч. вземания по договори за цесия	-	-	-	3 755	823	2 932
II. Обезценка на вземания от предоставени заеми, в т.ч.:	-	-	-	2 874	740	2 134
1. Други предоставени заеми	-	-	-	2 874	740	2 134
в т.ч. вземания по договори за цесия	-	-	-	2 874	740	2 134
III. Вземания от доставчици по предоставени аванси, в т.ч.	4	4		9	9	
1. Аванси по доставки на услуги	4	4		9	9	
IV. Други вземания, в т.ч.:	353	353		98	98	
1. Други дебитори	134	134		87	87	
в т.ч. вземания по депозит в КТБ	49	49		48	48	
2. Финансиране по проекти	217	217		11	11	
3. Присъдени вземания	2	2		-	-	
V. Обезценка на други вземания, в т.ч.:	49	49		44	44	
1. Други дебитори	49	49		44	44	
в т.ч. вземания по депозит в КТБ	49	49		44	44	
Всичко сума на вземанията	357	357	-	3 862	930	2 932
Сума на обезценка	49	49	-	2 918	784	2 134
Нетен размер на вземанията	308	308	-	944	146	798

През текущия отчетен период ВСУ получи парични постъпления по сключените договори за прехвърляне на вземанията си от „КТБ“ АД (в несъстоятелност) в размер на 3 300 хил.лв.

Остатъкът по прието в списъка на кредиторите на „КТБ“ АД (в несъстоятелност) вземане по депозит е в размер на 49 хил.лв. Начислената обезценка към 01.01.2023 г. е в размер на 44 хил.лв. Към датата на финансовия отчет е извършен преглед за обезценка и е обезценен остатъкът на вземането в размер на 5 хил.лв.

7. Пари и парични еквиваленти

7.1. Компонентите на паричните наличности и паричните еквиваленти, представени в счетоводния баланс са:

Компонент:	Сума (хил.лв.):	
	2023 г.	2022 г.
Парични средства в брой	20	6
Парични средства в безсрочни разплащателни сметки в BGN	3 215	509
Парични средства в безсрочни разплащателни сметки в чуждестранна валута	29 430	27 798
Краткосрочни банкови депозити	-	1 387
Общо:	32 665	29 700

Върху паричните средства няма наложени запори, блокирани суми като гаранции, залог и др.

8. Разходи за бъдещи периоди

<i>Разходи за бъдещи периоди</i>	<i>Сума (хил.лв.):</i>	
	<i>31.12.2023 г.</i>	<i>31.12.2022 г.</i>
Застраховки	11	11
Абонамент	22	45
Реклама	2	-
Общо:	35	56

9. Други резерви и данъци от печалбата

9.1. Други резерви

Полученият резултат от нестопанската и стопанската дейност е приключен при спазване на изискванията на т.4.2. от СС 9, като е отнесен в статия „Други резерви” на Баланса. За текущия период е положителен в размер на 2 131 хил.лв. Общият размер на резервите е 34 107 хил.лв.

9.2. Данъци от печалбата

През текущия период е отчетена счетоводна загуба от стопанска дейност в размер на 12 хил.лв., като след преобразуване по годишна данъчна декларация, ВСУ отчита данъчна печалба в размер на 9 хил. лв. Начислен е полагащ се корпоративен данък 10 % .

9.3. Временни разлики и отсрочени данъци:

<i>Временна разлика - произход</i>	<i>Стойност на временната разлика (хил.лв.)</i>		<i>Данъчна ставка (%)</i>	<i>Стойност на отсрочения данък (хил.лв.)</i>	
	<i>Облагаема</i>	<i>Намаляема</i>		<i>Актив по отсрочен данък</i>	<i>Пасив по отсрочен данък</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5 (к.1/к.2 * к.4)</i>	<i>6 (к.1/к.2 * к.4)</i>
I. В началото на периода					
1. Обезценка на вземания	126		10 %	13	
II. Възникнали през годината					
1. Обезценка на вземания			10 %		
III. Признати през годината					
1. Обезценка на вземания	(126)			(13)	
IV. В края на периода					
1. Обезценка на вземания	0		10 %	0	

10. Провизии, условни задължения и условни активи

През отчетния период не са налице условия за признаване на провизии, условни задължения и условни активи.

11. Доходи на персонала

Средносписъчен брой на персонала:

<i>Категория персонал</i>	<i>Средносписъчен състав (брой)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
1. Членове на органи на управление	11	11
2. Аналитични специалисти и друг административен персонал	201	199
Общо:	212	210

11.1. Краткосрочни доходи на персонала, нает по трудов договор и по договор за управление и контрол

11.1.1. Сума, призната като разход за краткосрочни доходи на персонала:

<i>Категория персонал</i>	<i>Сума (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Членове на органи на управление, в т.ч.:	494	529
Възнаграждения	466	498
Осигуровки	28	31
Аналитични специалисти и друг административен персонал, в т.ч.:	6 959	6 294
Възнаграждения	5 958	5 404
Осигуровки	1 001	890
Общо:	7 453	6 823

11.1.2. Изплатени възнаграждения на административния персонал и на членовете на органите на управление, възникнали или поети по отношение на пенсиите на бивши членове на тези органи:

ВСУ няма поети такива задължения.

11.1.3. Неизплатени доходи на персонала към датата на изготвяне на годишния финансов отчет – 0 хил.лв.

11.1.4. Дължими суми по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия (изминалите) отчетен период

Начислените задължения по компенсируеми отпуски са в размер на 621 хил.лв., от които 522 хил.лв. за възнаграждения и 99 хил.лв. за осигурителни вноски. Задълженията са към персонала, зает в нестопанската дейност на Университета.

<i>Задължения за компенсируеми отсъствия</i>	<i>Сума (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
В началото на периода	527	552
Начислени	374	303
Изплатени	(278)	(344)
Отписани	(14)	(5)
Преизчисления	12	21
В края на периода:	621	527

12. Правителствени дарения и правителствена помощ

12.1. Университетът е получател на правителствени дарения, както следва:

12.1.1. Финансирания по договори за безвъзмездна финансова помощ, свързани с амортизируеми активи и получени като компенсация за извършени разходи:

- Проект № 2019-1-BG01-КА203-062530 „Достъп до университети за хора с увреждания - АТУ”. Водеща организация е ВСУ „Черноризец Храбър” с партньори университети и неправителствени организации от Италия, Чехия и Полша. Проектът има за цел да разработи всеобхватен и адаптивен модел на услуги за подкрепа на студенти с увреждания;

- Проект № BSB 1021 „Познаване на кръговата икономика в Черноморския басейн BSB-CIRCLECON“ по съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество по Европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014-2020“. Водеща организация е ВСУ „Черноризец Храбър” с партньори Greek Exporters Association, Гърция, European Regional Framework for Cooperation, Гърция, Municipal Institution “Grant office “Odesa 5T”, Украйна, International Centre for Social Research and Policy Analysis, Грузия и Samsun Metropolitan Municipality, Турция. Общата цел на проекта е да насърчи териториалното сътрудничество с цел опазване на околната среда и устойчивия растеж в района на Черноморския басейн. Идеята е да се насърчат колкото се може повече участници за преход към кръгова икономика и управление на отпадъците, които да започнат да се възприемат като ценен ресурс;

- Проект № BG05M2OP001-2.01-0026 „Иновативен модел за модернизация на висшето образование чрез създаване на академична екосистема ВСУ „Черноризец Храбър“ - Технически университет – Варна - Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ с бенефициент Варненски свободен университет. Проектът е финансиран по Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж", BG05M2OP001-2.016, „Модернизация на висшите училища“, приоритетна ос „Образование и учене през целия живот“. Чрез създадената нова академична екосистема ще се постигне: повишаване на конкурентоспособността на висшето образование; въвеждане на иновативни технологии и „проблемно базирано“ обучение; ползване на споделени ресурси; създаване на условия за вътрешна мобилност; обмен на добри практики с български и чуждестранни университети;

- Проект № BG05M2OP001-2.016-0025 „Създаване на мултидисциплинарна образователна среда за развитие на кадри с интегрални компетентности в областта на биомедицината и здравеопазването”, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020. Бенефициент по проекта е Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, а Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ е основен партньор. Специфична цел на проекта е въвеждане на компетентностен модел за хибридно обучение в дигитална среда на студенти и докторанти. Предвижда се модернизиране и интернационализация на обучението на студенти, постдокторанти, млади учени, изследователи и преподаватели в партниращи висши училища чрез ключови дигитални технологии и съвременни методи на обучение;

- Проект „Спорт и здраве” - Министерство на образованието и науката предоставя финансови средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта на обучаваните студенти в редовна форма на обучение по реда на ПМС № 184/2022 г. и ПМС № 152/20.09.2023 г.;

- Проект „Инициативи на Студентски съвет към ВСУ” – предоставено финансиране от Община Варна по Програма „Младежки дейности” за реализиране на инициативи, организирани от Студентски съвет по следните договори: № Д17000529ВН/03.05.2017 г. и № Д20001091ВН/26.08.2020 г. за закупуване на офис обзавеждане за развитие на „Университетски студентски център”; по договор № Д23001421ВН/18.08.2023 г. за провеждане на курсове за обучение;

- Проект „Рицари в киберпространството” – предоставено финансиране от Община Варна по Програма „Младежки дейности” по договор №Д23001558ВН/12.09.2023 г. за провеждане на обучения и техническото им осигуряване чрез закупуване на компютри.

12.1.2. Финансираня по договори за безвъзмездна финансова помощ, получени като компенсация за извършени разходи:

- Проект № BG05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – фаза 2” по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. Водеща организация е Министерството на образованието и науката. Проектът има за цел да повиши практическата насоченост на висшето образование и гъвкавостта на завършващите спрямо динамиката на пазара на труда чрез подобряване на практическите им умения в реална работна среда по време на обучението им във висшите училища и създаване на условия за изграждане на стабилни партньорства между образователните институции и работодателите;

- Програма „Еразъм+” за осъществяване на образователна мобилност с цел обучение, практика или преподаване на обучаеми и обучители в сферата на висшето образование. Управляващ орган е Центъра за развитие на човешките ресурси. Целта на проекта е да повиши качеството и да стимулира многостранното сътрудничество между висшите образователни институции в Европа. Изпълнявани договори: 1) мобилност на студенти и персонал от ВУ между програмни държави: договори № 2020-1-BG01-KA103-078548, № 2021-BG01-KA131-HEED-3315, № 2022-BG01-KA131-HEED-000064348, № 2023-BG01-KA131HEED-000119312; 2) мобилност на студенти и персонал от ВУ между програмни и партниращи държави по договор № BG01-KA171-HEED-000138019;

- Проект № KA210-VET-14/17-03-2022 „Алианс за адаптиране на български архитекти към немския пазар за архитектурни услуги“ по програма „Еразъм+” на Европейския съюз. Проектът има за цел да бъде подкрепено приобщаването на българските архитекти към ново поле на професионалното обучение чрез създаване на алианс от партньори с разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, способни да подпомогнат адаптирането на българските архитекти към немския пазар за архитектурни услуги;

- Проект № 101050822 – „CompLife ERASMUS-EDU-2021-EMJM-DESIGN” по програма „Еразъм+” на Европейския съюз. Проектът е фокусиран върху дизайна на модерна интердисциплинарна транснационална магистърска програма за двойна степен „MSc Computational Life Sciences” чрез комбиниране на усилия, опит и експертиза от три европейски университета;

- Проект № 2022-1-BG01-KA220-SCH-000087865 - „Финансова грамотност за икономическото развитие на обществото“ по програма „Еразъм+“ на Европейския съюз. Финансовата грамотност е ключово умение, а проектът има за цел да развие това умение още от ранна възраст чрез използване на дигитални методи и материали. Очаквани резултати: 1) Изготвена учебна програма и учебни материали по финансова грамотност, която ще се преподава на ниво средно образование от експертите в партньорството; 2) Дигитално издание на учебната програма; 3) Създаване на дигитален портал, в който ученици и учители ще имат достъп до финансовото съдържание и ще могат да извършват онлайн финансови трансакции.

- Проект № BG05M2OP001-2.016-0023-C01, „Подобряване и модернизиране на образователната инфраструктура на Академия на МВР в партньорство с ВСУ „Черноризец Храбър“, Университет по архитектура, строителство и геодезия, Медицински институт на МВР“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ с финансовата подкрепа на Европейския социален фонд. Реализацията на проекта е насочена към модернизация на Академията на МВР и на трите партньора, като съвместен принос към практическите дейности за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование чрез въвеждане на компетентностен модел, мултидисциплинарност и интердисциплинарност в обучението на студентите, включително чрез широко прилагане на цифрова трансформация на образованието;

- Проект №12ИФ-02-24/13.12.2021 г. „Разработване на автоматизирана система за комплексен контрол и оценка на ресурса на индустриални радиологични системи“, финансиран от Националния иновационен фонд;

- Проект № КП-06-Н52/8/19.11.2021 г. „Интердисциплинарни научни изследвания, проектиране и оценка на нови модели и архитектури за невронни мрежи, повлияни от съвременните открития за мозъка“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ въз основа на проведен „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания -2021 г.“;

- Проект № КП-06/МНФ/7/23.05.2023 г. по Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в България - Годишна оперативна програма за 2023 год. на Фонд „Научни изследвания” - за провеждане на международен научен форум на тема „Soliton Theory, Nonlinear Dynamics and Machine Learning“ (Теория на солитоните, нелинейна динамика и машинно обучение);

- Споразумение № ДО1-244/11.11.2021 г. с Министерство на образованието и науката във връзка с организиране и провеждане на обучения по Национална програма „Мотивирани учители 2021“, приета с РМС №188/05.03.2021г., Приложение № 14 към т.1, буква „о“ за осигуряване на системата за училищно образование с мотивирани и качествени специалисти от разнообразни професионални области;

- Финансиране от Министерство на образованието и науката по РМС № 495 от 20.07.2023 г. за Национална програма "Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“.

12.2. Университетът е получател на дарения от трети лица, както следва:

12.2.1. Финансирания по договори за безвъзмездна финансова помощ, свързани с амортизируеми активи:

Няма такива през текущия период.

12.2.2. Финансирания, получени като компенсация за извършени разходи:

Няма такива през текущия период.

При получаване на безвъзмездна финансова помощ ВСУ, в качеството си на бенефициент, предприема всички необходими действия, за да гарантира добросъвестно управление и изпълнение на условията и правилата, упоменати в сключените договори за безвъзмездна помощ.

Условията за получаване на безвъзмездна помощ представляват извършване на разходи или покупка на активи, в съответствие с планираните дейности и точно спазване на бюджета на конкретния проект.

В случаите, когато финансирането е обвързано с дълготрайни материални или нематериални активи, приход се признава пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активите, придобити в резултат на дарението.

Дарения, получени като компенсация за извършени разходи се признават за приход през периода на получаването им.

През отчетния период са възстановени суми по следните проекти:

- Фонд „Научни изследвания“ по договор № КП-06-Н52/8/19.11.2021 г. – 99 хил.лв.;
- Програма „Еразъм+“ по договор № 2019-BG01-КА107-062101 – 16 хил.лв.

12.3. Предоставени дарения без условия:

Даренията от български и чужди юридически и физически лица са посочени в Правилника за устройството и дейността на ВСУ „Черноризец Храбър“ като част от източниците на финансиране на университета.

Тези дарения се ползват за образователната, научноизследователската и художественотворческата дейност на университета.

Въз основа на сключени договори през отчетния период са получени дарения в размер на 23 хил.лв., отразени като текущ приход за периода.

12.4. Размерът на получените под формата на дарения средства и активи е, както следва:

<i>Дарения (финансирания)</i>	<i>Сума (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
<i>В началото на периода, в т.ч.:</i>	<i>1 116</i>	<i>864</i>
От правителството	1 109	851
От трети лица	7	13
<i>Получени през периода, в т.ч.:</i>	<i>1 147</i>	<i>1 656</i>
От правителството	1 124	1 608
От трети лица	23	48
<i>Върнати през периода, в т.ч.:</i>	<i>115</i>	<i>-</i>
На правителството	115	-
На трети лица	-	-
<i>Признати през периода, в т.ч.:</i>	<i>1 407</i>	<i>1 404</i>
От правителството	1 379	1 350
От трети лица	28	54
<i>В края на периода, в т.ч.:</i>	<i>741</i>	<i>1 116</i>
От правителството	739	1 109
От трети лица	2	7

12.5. С полученото финансиране по договори за безвъзмездна финансова помощ, се предоставя икономическа изгода, свързана с подобряване на образователната и научноизследователската дейност, повишаване на квалификацията на академичния и административния състав, осъществяване на връзка между обучение и бизнес, подобряване на системата за управление във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Размерът на безвъзмездно получената помощ от правителството и трети лица във връзка с дарения, получени под условие, е 803 хил.лв.

13. Лизинг

Към 31.12.2023 г. ВСУ „Черноризец Храбър” не е наемател и наемодател по договори за финансов лизинг.

Университетът е наемател по договори за експлоатационен (оперативен) лизинг на недвижими имоти във връзка с осъществяване на образователната дейност - сграда в гр.Варна, части от сгради в гр.София, гр.Монтана, в гр.Кюстендил. Наетата сграда в гр.Варна е собственост на свързаното лице „Академичен парк 2020” АД и се използва за осъществяване на основната дейност на университета.

„Академичен парк 2020” АД е учредил безсрочно и възмездно право на ползване на ВСУ върху недвижимите имоти в гр.Варна и в гр.Смолян.

ВСУ предоставя под наем зали в сградата, във връзка с проведени мероприятия за образователна, научна и художественотворческа дейност на външни организации. Отчетените приходи за текущия период са в размер на 5 хил.лв.

14. Търговски и други задължения

Към датата на годишния финансов отчет университетът няма дългосрочни задължения, получени заеми и кредити.

Текущите задължения са следните:

- Задължения към клиенти по аванси - представляват авансово внесени такси за обучение;
- Задължения към доставчици – платени през м. януари 2024 г.;
- Задължения към предприятия от група – платени през м. януари 2024 г.;
- Данъчни задължения - свързани с начислен ДДС и данък по ЗДДФЛ през м.декември 2023 г.; данък печалба и данък върху разходите по чл.204 от ЗКПО, начислени за 2023 г. Сумите са преведени към републиканския бюджет съгласно законоустановените срокове;

- Осигурителни задължения - начислени през м.декември 2023 г. и преведени към републиканския бюджет през м. януари 2024 г.;
- Задължения към персонала – начислени задължения по компенсируеми отпуски; дължими суми по извършено преизчисление на годишна база на данък по ЗДДФЛ, платени през м. януари 2024 г.
- Други задължения – депозити за общезитие, разчети с партньори по финансиране на проекти, съдебни спорове.

Задължения	2023 г.			2022 г.		
	Сума на задължението (хил.лв.)	В т.ч. изискуеми след повече от 5 г. (хил.лв.)	Обезпечение	Сума на задължението (хил.лв.)	В т.ч. изискуеми след повече от 5 г. (хил.лв.)	Обезпечение
I. Получени аванси от клиенти	169			158		
II. Задължения към доставчици, в т.ч.:	181			140		
1. Задължения към предприятия от група	37			76		
2. Задължения към трети лица	144			64		
III. Задължения към бюджета, в т.ч.:	221			187		
1. За данък върху добавената стойност	1			9		
2. За други данъци	43			31		
3. Осигуровки	177			147		
IV. Задължения към персонала, в т.ч.:	642			551		
1. За възнаграждения	21			24		
2. За компенсируеми отсъствия	621			527		
в т.ч. за осигуровки по компенсируеми отсъствия	99			84		
V. Други задължения, в т.ч.	125			29		
1. Други кредитори	117			29		
2. Съдебни спорове	8			-		
Всичко сума на задълженията	1 338			1 065		

15. Приходи

15.1. Приходи според техния характер, признати през периода:

Категория приходи	Приход - стойност (хил.лв.)	
	2023 г.	2022 г.
Приходи от оперативна нетърговска (нестопанска) дейност, в т.ч.:	12 081	11 267
1. Приходи от образователни услуги и научно-изследователска дейност	10 674	9 866
2. Приходи от финансиране, в т.ч.:	1 384	1 364
2.1. За амортизируеми активи	284	163
2.2. Като компенсация за минали разходи или загуби	1 100	1 201

<i>3. Приходи от дарения без условие, в т.ч.:</i>	23	37
3.1. За неамортизируеми активи	3	8
3.2. За текущи разходи	20	29
Приходи от продажби на стоки, в т.ч.:	33	27
Приходи от продажби на учебници, книги и други	33	27
Приходи от извършването на услуги, в т.ч.:	178	112
Приходи от такси за общежитие	157	100
Приходи от консултантски и други услуги	21	12
Други приходи, в т.ч.:	6	49
Приходи от научноизследователска дейност	-	39
Приходи от неустойки и обезщетения	-	1
Приходи от други продажби	6	6
Приходи от финансиране – компенсация на ел.енергия	-	3
Приходи от лихви, в т.ч.:	21	2
По разплащателни и депозитни сметки	2	1
По търговски вземания – стопанска дейност	19	1
Приходи от положителни разлики от промяна на валутни курсове	12	171
Други финансови приходи, в т.ч.:	2 591	-
Приходи от операции с финансови активи	2 591	-
Обща сума на приходите:	14 922	11 628

15.2. Приходи според клиентите, признати през периода:

<i>Категория</i>	<i>Приход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Приходи от реализация на свързани лица	-	1
Приходи от реализация на трети лица	14 922	11 627
Обща сума на приходите:	14 922	11 628

15.3. Сума на отчетените приходи, които **не са получени** до датата на финансовия отчет:

Размерът на отчетените, но не получени приходи е несъществен, спрямо общия размер на получените приходи във ВСУ.

16. Разходи

16.1. Същност на отчетените разходи за оперативната дейност през периода, както следва:

16.1.1. Същност на отчетените административни разходи за оперативна **нестопанска дейност:**

<i>Категория административни разходи</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за материали	966	810
Разходи за външни услуги	1 961	2 171
Разходи за възнаграждения	6 947	6 381
Разходи за осигурителни вноски	1 049	939
Разходи за амортизации	564	224
Други оперативни разходи	832	823
Общо оперативни разходи:	12 319	11 348

Значими по своя характер административни разходи (отразени по своята същност в горната таблица), са както следва:

Разходи за материали

<i>Разходи за материали</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за горива	757	646
Канцеларски материали и консумативи	113	86
Рекламни материали	32	27
Активи под стойностния праг на същественост	23	15
Други оперативни разходи	41	36
Общо разходи за материали	966	810

Разходи за външни услуги

<i>Разходи за външни услуги</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за абонамент и копирни услуги	236	212
Разходи за застраховки	18	13
Разходи за комуникации и комунално обслужване	697	916
Разходи за консултантски и други професионални услуги	103	28
Разходи за одит	10	10
Разходи за наем и вещно право	547	516
Разходи за реклама	61	73
Разходи за текущ ремонт	36	134
Други оперативни разходи	253	269
Общо разходи за външни услуги	1 961	2 171

Разходи за персонала

<i>Разходи за персонала</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Възнаграждения - щатни	6 087	5 618
Компенсирани отпуски	324	272
Осигуровки - щатни	965	867
Осигуровки върху компенсирани отпуски	61	52
Възнаграждения - извънщатни	536	491
Осигуровки - извънщатни	23	20
Общо разходи за персонала	7 996	7 320

Други оперативни разходи

<i>Други оперативни разходи</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за стипендии и студентски награди	133	247
Разходи за командировки	545	450
Разходи за данъци и такси	34	24
Други оперативни разходи	120	102
Общо други оперативни разходи	832	823

16.1.2. Същност на отчетените разходи за оперативна стопанска дейност:

<i>Категория разходи</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за материали	53	13
Разходи за външни услуги	105	96
Разходи за възнаграждения	13	12
Разходи за осигурителни вноски	3	2
Други оперативни разходи	40	26
<i>Общо оперативни разходи:</i>	214	149

Значими по своя характер разходи (отразени по своята същност в горната таблица), са както следва:

Разходи за материали

<i>Разходи за материали</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за горива	9	8
Канцеларски материали и консумативи	6	5
Активи под стойностния праг на същественост	38	-
<i>Общо разходи за материали</i>	53	13

Разходи за външни услуги

<i>Разходи за външни услуги</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за абонамент	1	1
Разходи за комуникации и комунално обслужване	9	11
Разходи за консултантски и други професионални услуги	14	14
Разходи за наем и вещно право	71	65
Други оперативни разходи	10	5
<i>Общо разходи за външни услуги</i>	105	96

Разходи за персонала

<i>Разходи за персонала</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Възнаграждения	13	12
Осигуровки	3	2
<i>Общо разходи за персонала</i>	16	14

Други оперативни разходи

<i>Други оперативни разходи</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Отчетна стойност на продадените стоки	18	14
Други оперативни разходи	22	12
<i>Общо други оперативни разходи</i>	40	26

16.1.3. Същност на отчетените общи разходи за оперативна дейност – от нестопанска и стопанска дейност:

<i>Категория разходи</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за материали	1 019	823
Разходи за външни услуги	2 066	2 267
Разходи за възнаграждения	6 960	6 393
Разходи за осигурителни вноски	1 052	941
Разходи за амортизации	564	224
Други оперативни разходи	872	849
Общо оперативни разходи:	12 533	11 497

16.1.4. Сума на отчетените разходи, които **не са платени** до датата на финансовия отчет:

Размерът на отчетените, но не платени разходи е несъществен, спрямо общия размер на платените разходи от ВСУ.

16.2. Същност на отчетените финансови разходи през периода:

<i>Категория финансови разходи</i>	<i>Разход - стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Разходи за лихви	-	1
Отрицателни разлики от операции с финансови активи и инструменти	75	-
Разходи от отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	135	20
Други финансови разходи – банкови комисионни	29	97
Други финансови разходи – обезценка на вземания	5	105
Други финансови разходи – отписани вземания	-	1
Общо финансови разходи:	244	224

17. Ефекти от промените във валутните курсове

17.1. Сума на валутните курсови разлики, включени във финансовия резултат за периода:

<i>Валутни разлики</i>	<i>Сума (хил.лв.)</i>	
	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Положителни (приход)	12	171
Отрицателни (разход)	135	20
Нетен резултат от курсови разлики	(123)	151

Дата: 08.04.2024 г.

Съставител:

(Румяна Константинова Жекова)

Ръководител:

(доц.д-р Красимир Александров Недялков)

